ఎదురు అద్దాలు

న్యూమార్కెట్‌లో ఉష కొన్న సామానులన్నీ ఆరు పేకెట్లయ్యాయి. ఆమె కొనుక్కున్న కాస్మెటిక్స్ పేకెట్స్ రెండు, చీరల దుకాణంలో తయారైన పేకెట్లు మూడు, ఆపిల్స్ మూడు కిలోలు కట్టిన పెద్ద కాగితపు సంచీ ఒకటి - అన్నీ మోసేసరికి చేతులు నొప్పులు పెడుతున్నాయి రామనాథానికి.

'ఈమె చాలా ఖర్చుమనిషి' అనుకున్నాడు మనస్సులో, బయటికి అంటే కలిగే పరిణామాలను గురించి అతనికి తెలుసును కనక. అదీగాక; కూలీని నియోగించాలన్న ఆలోచన అతనిలో కలగలేదు సకాలంలో. ఇప్పుడు ఆమె షాపింగ్ పూర్తి కాబోతూంది. ఇంతసేపూ ఈ భారం వహించి చిట్టచివర ఆమెకు తన పొరపాటు తెలియజెయ్యడంలో మంచి ఏమీ కనిపించలేదతనికి.

"బరువుగా ఉన్నాయా?" అంది గ్రీటింగ్ కార్డుల షాపువైపు దారితీస్తూ.

"అబ్బే! లేదు." అన్నాడు రామనాథం, ఆమె చిరునవ్వు ఇచ్చే బలంతో 'ఇంతకన్న చాలా పెద్దపెద్ద బరువులే ఎత్తేస్తాను' అనే అర్థం వచ్చేలాగ.

ఆమె చిరునవ్వుతో అతన్ని మరోసారి ధన్యుణ్ణి చేసి న్యూ ఇయర్ కార్డ్స్ చూడడంలో నిమగ్నం అయిపోయింది.

కొద్ది క్షణాలు ఆమె అందమైన ఆకారాన్ని చూస్తూనూ, మరికొంతసేపు ఆమె చిరునవ్వులోని అందాలను తలుచుకునీ తను మోస్తున్న బరువు మరిచిపోయాడు రామనాథం. ఆ చిరునవ్వు అంటే ఎంతో సరదా అతనికి. రెండేళ్లనించి ఎన్నోసార్లు చూసినా, తనకి ఎప్పటికీ తనివితీరదు. ఆమె వయస్సుతోబాటు చిరునవ్వూ, సౌందర్యమూ ఉత్కర్ష పొందుతున్నాయి.

మరో పది నిమిషాల తరవాత ఆమె మందహాసంతో, "సారీ! పోదాం, పదండి" అనడంతో స్వప్నలోకాలనించి న్యూ మార్కెట్ దుకాణాల మధ్యకి వచ్చి, బయటికి నడిచాడు రామనాథం. అతను సామానులు బరువుగా ఉన్న సంగతి పూర్తిగా మరిచేపోయాడు.

కార్ పార్కుదాకా ఆమె వెనకాల నడిచి ఆమె కారు తలుపు తియ్యగానే వెనకసీట్లో సామానులు చక్కగా సర్దిపెట్టి నిలబడ్డాడు. ఉష కారు స్టార్టుచేసి, "నాతో వస్తారా?" అంది.

"థాంక్స్. నేను రాను. కొంచెం పని ఉంది" అని ఆమె వేపు చూసి చిరునవ్వునవ్వి కారు తలుపు జాగ్రత్తగా వేశాడు రామనాథం. కారు తలుపులు బాదడం అంటే ఆమెకి కోపం. ఆ సంగతి అతనికి బాగా తెలుసును.

ఆమె విలాసంగా నవ్వుతూ కారులో వెళ్లిపోయింది.

ఆ వైపే చూస్తూ నిలబడ్డ రామనాథానికి భుజంమీద పడ్డచెయ్యి మళ్లీ తెలివి తెప్పించింది.

తల తిప్పి చూశాడు రామనాథం. క్షణమాత్రం అతనికి ఎవ్వరో తెలియలేదు.

"నేనోయ్! రమణమూర్తిని...జ్ఞాపకంలేదూ?"

"నువ్వు ... మీరు....రమణమూర్తి?....." నత్తిలాగ అన్నాడు.

"అవును. ఇద్దరం మీ ఎలమంచిలి బడిలో అయిదో ఫారం చదువుకున్నాం, జ్ఞాపకంలేదూ?"

"ఓ!...మీరు...."

రమణమూర్తి నవ్వాడు. "మీరేమిటోయ్! అంత గౌరవం చెయ్యకు. కలియక కలియక ఈ మహానగరంలో చిన్ననాటి స్నేహితుడివి కలిశావు. ఏం చేస్తున్నావ్?"

ఈసారి తేరిపారి చూశాడు రామనాథం అతనివేపు. తెల్లటి పంట్లాం, టెరిలిన్

బుష్‌షర్టు ఆరడుగుల ఎత్తు. చాలా ఆరో ్యంగా కనిపిస్తున్నాడు రమణమూర్తి. అతనికి పాతరోజులు జ్ఞాపకం వచ్చాయి. అప్పుడతను స్కూల్లో పేరుమోసిన రౌడీగా ఉండేవాడు. ఆటల్లో ఫస్టు, చదువులో లాస్టూను.

"ఇక్కడే ఒక ఫర్మ్‌లో ఉంటున్నాను, ఏషియాటిక్ ట్రేడ్స్‌లో."

ఉండడం ఎక్కడ?"

"భవానీపూర్‌లో. నువ్వు?"

రమణమూర్తి నవ్వాడు. ఎందుకో అర్థం కాలేదు రామనాథానికి.

"నేను...మెకంజీ కంపెనీలో పని చేస్తున్నాను. తెలుసుగా? ఫెయిర్లీ ప్లేసులో."

అతనెందుకు నవ్వాడో ఈ సారి అర్థం అయింది రామనాథానికి. ఇక్కడ ఉన్న పెద్ద కంపెనీల్లో అది చాలా ముఖ్యమైనది. క్షణమాత్రం ఈర్ష్యలాంటి భావం అతన్ని ఆవరించింది. ఈ మొద్దబ్బాయికి అంత మంచి కంపెనీలో ఉద్యోగం!

మరుక్షణం రమణమూర్తి ఆకృతి అతనికి బుద్ధి చెప్పింది. ఆ వ్యక్తిత్వంతో అతను ఏ ఉద్యోగానికైనా సరిపోతాడు. అతని పక్కన తన అయిదడుగుల అరంగుళాల ఎత్తు సిగ్గు కలగజేస్తూంది.

నిజమే! ఆరోజుల్లోనే వాడి పెంకెతనాన్ని అంతనీ సహించి మాస్టారు తరుచు అనేవారు,'ఒరేయ్!వీడు పోలీసులోనో, మిలిటరీలోనో చేరితే చాలా గొప్పవాడైపోతాడురా!' అని. ఈనాడు సంపూర్ణంగా కాకపోయినా, మాస్టారి మాటలు నిజమైపోయాయి.

"వెరీ గుడ్" అన్నాడు రామనాథం చివరికి.

మళ్లీ నవ్వాడు రమణమూర్తి. రామనాథానికి హఠాత్తుగా జ్ఞాపకం వచ్చింది - స్కూల్లో తనను తరుచు హేళన చేస్తూ ఉండేవాడు ఇతను. ఒకసారి తను ఫుట్‌బాల్ ఆడడానికి వెడితే తాను కొంచెం పరాకుగా ఉన్నప్పుడు తన వీపుకి గురిచేసి బంతి గట్టిగా తన్నాడు. బోర్లా పడి లేస్తూంటే రమణమూర్తి సరీగా ఇలాగే నవ్వాడు.

అలాగ ఎన్నో సార్లు చిన్నచిన్న విషయాల్లో తనను అతను ఏడిపిస్తూ ఉండేవాడు. అదీకాక రమణమూర్తి దగ్గిర ఖర్చులకు చాలా డబ్బులుండేవి. తన దగ్గిర ఉండేవికావు. ఒకనాడు - తనకు బాగా జ్ఞాపకం- తనూ రమణమూర్తీ ఏదో సినిమాకి వెళ్లి అక్కడ కలిశారు.

ఇంటర్వల్‌లో ఇద్దరూ బయటికి వచ్చారు. అన్నం తినకుండా వచ్చాడు తను. బాగా ఆకలి వేస్తూంది. కాని, టికెట్ డబ్బులు మాత్రమే ఇచ్చి పంపింది అమ్మ. పకోడీలు కొనుక్కునేందుకు ఏమీ లేదు తన దగ్గిర.

కనీసం మంచినీళ్లు తాగితే దాహంతోబాటు ఆకలి కూడా శాంతిస్తుందని దుకాణం

దగ్గిరికి వెళ్లాడు రామనాథం. కనీసం పకోడీలైనా కొంటేగాని మంచినీళ్లు ఇవ్వరు దుకాణంవాళ్లు. అతనికి ఆ మాటే ఖచ్చితంగా చెప్పడంతో చిన్నబుచ్చుకొని ఇవతలికి వచ్చాడు.

అక్కడ నిలబడి జరిగినదంతా విన్న రమణమూర్తి తనను చూసి ఇలాగే నవ్వాడు, పకోడీలు కొనుక్కోడానికి వెడుతూ. ఆ తరవాత బయట నూతిదగ్గిరికి వెళ్లి నీళ్లుతాగాడు తాను.

ఈ వేళ రమణమూర్తి నవ్వు ఇవన్నీ జ్ఞాపకం చేసింది తనకి. అతన్ని చూస్తుంటే కోపం మాత్రం రావడంలేదు, ఎందుకనో. కాని, ఈర్ష్య అతన్ని బాధిస్తూంది.

"పద, కాఫీ తాగుదాం." అన్నాడు రమణమూర్తి.

అప్రయత్నంగా జేబులో చెయ్యి పెట్టుకున్నాడు రామనాథం. అతని గుండె ఝల్లుమంది. బట్టల దుకాణంలో ఇచ్చిన చిల్లర అరవై రూపాయలు తన జేబులో ఉన్నాయి.

ఆమెకి అవసరం వస్తే? ఆమెకు ఇవ్వడం మరిచి దాచాడు తాను. ఆమె తిన్నగా ఇంటికి వెళ్లి ఉంటే పరవాలేదు కాని, మరేమైనా కొనదలుచుకుంటే ?

మరుక్షణంలో అతనికి సంతోషం కలిగింది ఆ పొరపాటువల్ల... సామాన్యంగా అయిదారు రూపాయాల కన్న తన దగ్గిర ఉంచుకునే అలవాటు లేదతనికి. కాని, ఈ వేళ రమణమూర్తి దగ్గిర పరాభవం జరగకూడదు. దైవాన్ని అభినందిచాడు రామనాథం.

"పద".

"కారు తీసుకువెడదాం" అన్నాడు రమణమూర్తి గడియారం చూస్తూ.

రామనాథం ఎదురుగా ఉన్న టవర్‌క్లాక్ చూశాడు. ఏడు దాటుతోంది ..... ఆమె తన కోసం ఎదురుచూస్తూ ఉంటుంది.

కాని...

"ఏం గడియారం చూసి అలాగ అయ్యావు? భార్యగారు దెబ్బలాడతారా?" అన్నాడు లైట్‌హౌస్ సినిమావైపు దారితీస్తూ రమణమూర్తి.

"అబ్బే, అలాంటిది కాదు" అన్నాడు.

ఈసారి మందహాసం చేసి రమణమూర్తి, "అవును, ఆవిణ్ణి చూసి అలాగే అనుకున్నాను. అద్భుతమైన అమ్మాయిని పెళ్లి చేసుకున్నావోయ్!" అన్నాడు.

తెల్లబోయి చూసి, "నువ్వెప్పుడు చూశావు?" అన్నాడు రామనాథం.

"ఇందాకా నువ్వు ఆమెను సాగనంపుతుంటే చూశాను."

వెయ్యి తలపులు ఒక్కసారిగా వచ్చాయి రామనాథం మనస్సులో. కాని ఉషను

తలుచుకోగానే అతని ముఖంలో విచిత్రమైన కాంతి వచ్చింది.

"ఉష చాలా అద్భుతమైన అమ్మాయి." అన్నాడు చివరికి.

"ఎంత చక్కటి పేరు!"

ఆ ఆనందంలోనించి వాస్తవికతలోకి అతను వచ్చేసరికి రమణమూర్తి లైట్‌హౌస్ సినిమాకు ఎదురుగా పార్క్ చేసిన పెద్ద ఫోర్డ్ కార్ తలుపు తీసి "కూర్చో" అని అతన్ని ఆహ్వానించాడు.

"ఎంత బాగుంది నీ కారు!" అన్నాడు అప్రయత్నంగా రామనాథం.

"ఆఁ! కస్టమ్ మోడెల్. ఎక్కడికి వెడదాము?"

"ట్రింకాస్‌కి పద."

"అంతకన్న క్వాలిటీయే బాగుంటుంది."

"రెండూ అక్కడేగా! క్వాలిటీయే సరి."

ఎంతో మృదువుగా, నిశ్శబ్దంగా కారు అయిదు నిమిషాల్లో పార్క్ స్ట్రీట్ చేరుకుంది. ఇద్దరూ క్వాలిటీ హోటల్లోకి నడిచారు.

విచిత్రంగా ఉంది రామనాథం పరిస్థితి. ముందర అతనికి రమణమూర్తి ఉషను చూసి పొందిన ఆశ్చర్యం ఎంతో సంతృప్తి కలగజేసింది. కాని అతని కారు చూశాక అతనికి ఆ సంతృప్తి తగ్గిపోయింది.

మెనూ జాగ్రత్తగా చూసి, టీచ్‌సాండ్విచ్, పకోడా, ఐస్‌క్రీమ్స్, కాఫీ ఆర్డరు చేశాడు రమణమూర్తి.

"చాలా అదృష్టవంతుడివి, రామనాథం! నిన్ను గురించి ఎప్పుడు తలుచుకున్నా, నీ సౌమ్యత, నీ మంచితనం జ్ఞాపకం వస్తాయి. అప్పుడే అనుకునే వాణ్ణి నువ్వు బాగా పైకి వస్తావని" అన్నాడు పకోడా తింటూ రమణమూర్తి.

"నీకన్నానా?"

"నాది ఏముందిలే, బాధ లేకుండా గడిచిపోవడం తప్ప!"

మస్తుగా ఉన్నవాళ్లందరికీ ఇదే రోగం అనుకుని, "నువ్వు పెళ్లి చేసుకోలేదా?" అన్నాడు రామనాథం.

"లేదు రామనాథం. అనేక సమస్యలవల్ల....."

'అవున్లే. నీకు ప్రేమవ్యవహారాలు తక్కువ ఏమిటి?' అనుకున్నాడు రామనాథం.

"త్వరగా పెళ్లి చేసుకుంటే అవే తీరుతాయి."

"నీలాగ అందరికీ అదృష్టం కలిసిరావద్దూ! ఉషలాంటి భార్య దొరకడం చాలా

అదృష్టం...."

సంభాషణ ఉషమీదికి నడపడం సహజంగానే ఇష్టం లేదు రామనాథానికి. మాటలు తప్పించి, "నీ కారు చాలా గొప్పగా ఉంది, రమణమూర్తీ!" అన్నాడు

"ప్చ్!" అన్నాడు నిర్లిప్తంగా రమణమూర్తి.

నలభైరెండు రూపాయిలు ఎనభైఆరు పైసలు బిల్లు వచ్చింది

రమణమూర్తి బిల్ తీసుకోబోయాడు. కాని, పీకపోయినా అతన్ని బిల్ తీసుకోనివ్వ దలుచుకోలేదు రామనాథం. బలవంతాన బిల్ తీసుకుని, ఐదు పది రూపాయిల నోట్లు పడేసి బయటికి నడిచాడు రమణమూర్తితో.

"సిగరెట్ కావాలా ?"

"పద."

అర పేకెట్ తీసుకుని అతని కొకటి ఇచ్చి తానొకటి తీసుకున్నాడు రామనాథం.

"పద, నిన్ను డ్రాప్ చేసి వస్తాను." అన్నాడు కారు దగ్గిరికి వస్తూ రమణమూర్తి.

కొంచెం గాభరా పడ్డాడు రామనాథం. రమణమూర్తిని ఇంటికి తీసుకువెళ్లడం అతనికి ఏమీ నచ్చలేదు- ముఖ్యంగా, ఉషమీద అతని ఉద్దేశం విన్నాక.

"ఎందుకూ?.... నేను నడిచి వెళ్లిపోతాను. ఈ మహాపట్టణంలో నడవడం అంటే నాకు చాలా సరదా".

రమణమూర్తి ఇక్కట్టే బలవంతం చెయ్యలేదు. కారు స్టార్టు చేసుకుని, రామనాథానికి సలామ్ చెప్పి విసురుగా వెళ్లిపోయాడు.

అటే చూస్తూ కొంచంసేపు నిలబడి నడక ప్రారంభించాడు రామనాథం. రమణమూర్తి చేసిన సలామ్ అతన్ని ఆకాశానికి ఎత్తేసింది. ఉషను గురించి అతను చెప్పిన మాటలూ అతన్ని ఎంతో సంతోష పెట్టాయి. ఇంతకాలం తరవాత రమణమూర్తి మీద పగ తీరింది తనకి. అతను ఏ ఆలోచనలతో తనను వదిలి వెళ్లాడో తెలిశాక, ఒక వింత సంతోషంతో అతని ఒళ్లు తేలికపడింది.

పార్క్ స్ట్రీట్ లోనించి చౌరంగీ రోడ్‌కి వచ్చేసరికి అతని సంతోషం కొంత తగ్గింది. ఈ సాయంత్రం ఏభైఎనిమిది రూపాయిలు ఖర్చయింది. ఆ ఖర్చు అయిన ప్రతీ పైసాకీ పూర్తి తృప్తి తనకి రాలేదని కాదు. కాని....

ఉదయం వెడుతూంటే....

"బాబుని బడిలో వెయ్యాలి." అంది కాంతం.

"కొంచెం రోజులుండు." అన్నాడు రామనాథం.

“ఆ మాటే అంటున్నారు రెండునెలలనించి. ఇంట్లో కూర్చుని పాడౌతున్నాడు-” అంది కాంతం బాధగా.

‘అవును. ఇంకో రెండునెలలు అలాగే అంటాను. ఇంకో సంవత్సరం అలాగే అంటాను.’ అనుకున్నాడు రామనాథం. బడిలో వెయ్యడానికి వాడికి బట్టలు కావాలి; పుస్తకాలు కొనాలి; టీచర్‌కి ఇవ్వాలి. ‘ఆ డబ్బులుంటే నీకు హార్లిక్స్ కొందును; కనీసం ఒక్కమందైనా కొందును.’ అనుకున్నాడు రామనాథం. తన దగ్గిర ఎప్పుడూ ఉండదు డబ్బు. శేఠ్‌జీ ధర్మమా అని ఇంటర్ ఫెయిలయినా ఆరువందలు దొరుకుతున్నాయి. ఈ కలకత్తాలో చావకుండా బ్రతుక్కు వస్తున్నాడు. ఏం చెయ్యగలడు?

ఏభైఎనిమిది రూపాయిలు!

ఎంత అవివేకం! రేపు ఉదయం పట్టుకువెళ్లి పూర్తి సొమ్ము ఇవ్వకపోతే ఉషాదేవి ఏమంటుంది? తనకంత గర్వం దేన్ని చూసుకుని? అదృష్టం కలిసి వచ్చి ఐశ్వర్యంలో తులతూగుతూన్న రమణమూర్తితో తనకు పోటీ ఏమిటి?

పి.జి హాస్పిటల్ దగ్గిరికి వచ్చేసరికి అతను పూర్తిగా కుంగిపోయాడు. ఎంత దారుణమైన పని చేశాడు తను! తన బ్రతుక్కి నాలుగు రూపాయల సిగరెట్లేమిటి?

బరువుగా జేబులో ఉన్న సిగరెట్ పెకెట్ కాలవలోకి విసిరాడు రామనాథం. ఆ చేష్టలో అతనికి తనమీద కలిగిన అసహ్యం అంతా కేంద్రీకరించింది.

‘నీ అంత అవివేకి లేడు రామనాథం! నీ అంత నీచుడు లేడు. ఏ ముఖంతో కాంతం మాటలకు జవాబు చెబుతావు? ఏ ముఖంతో బాబును ఎత్తుకుని బుజ్జగిస్తావు? రేపు ఏం సమాధానం చెబుతావు? ఈ ఉద్యోగం ఊడితే ఏం చేస్తావు?’ అని తనని తానే నిందించుకున్నాడు రామనాథం. అతనికి రమణమూర్తి మీద విపరీతమైన కోపం వచ్చింది. ఆ కోపం తన పరిస్థితిని తలుచుకున్న సిగ్గుతో ఏడుపు వచ్చేలాగ చేసింది. బరువుగా నడిచి నడిచి నేరస్తుడిలాగ, బయటికి రాని ఏడుపుతో ఇంటికి చేరాడు రామనాథం. ‘ఉషాదేవిని బ్రతిమిలాడాలి శేఠ్‌జీతో చెప్పవద్దని....’ అనుకున్నాడు ఇంట్లో కాలు పెడుతూ.

*****

రమణమూర్తి గడియారం చూసుకున్నాడు. ఎనిమిదిన్నర కావస్తూంది. ఇంక సినిమా అయిపోతుంది.

కాలుస్తూన్న బీడీ పారేసి, సీటుకింద నించి ఖాకీకోటు తీసి తొడుక్కుని, అద్దంలో ముఖం చూసుకుని నిట్టూర్చాడు అతను. మళ్లీ వెనువెంటనే టోపీ సరిచేసుకున్నాడు.

మేమ్‌సాహెబ్ ఇంక వచ్చేస్తుంది! సినిమా వదిలేశారు! ○